

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 1033/2025
16.09.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирољуба Томића, председника већа, Татјане Вуковић, Слободана Велисављевића, Милене Рашић и Светлане Томић Јокић, чланова већа, са саветником Машом Денић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела примање мита из члана 254. став 4. у вези става 1. КЗ РС у вези члана 22. ОКЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Оље Мирковић Груловић, поднетом против правноснажног решења Вишег суда у Београду К 255/10 Кв 2764/25 од 14.07.2025. године, у седници већа одржаној дана 16.09.2025.године, већином гласова је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Оље Мирковић Груловић, поднет против правноснажног решења Вишег суда у Београду К 255/10 Кв 2764/25 од 14.07.2025. године.

Образложење

Решењем Вишег суда у Београду К 255/10 Кв 2764/25 од 14.07.2025. године одбијен је захтев браниоца окривљеног АА за обуставу кривичног поступка због наступања релативне застарелости кривичног гоњења као неоснован.

Против наведеног правноснажног решења захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА, адвокат Оља Мирковић Груловић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 103. КЗ и 104. КЗ, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, преиначи побијано решење Вишег суда у Београду тако што ће усвојити захтев браниоца за обуставу кривичног поступка, у смислу одредбе члана 338. став 1. тачка 2. ЗКП, због наступања релативне застарелости кривичног гоњења у поступку против окр. АА дана 09.02.2025. године.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488.

став 1. ЗКП, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним решењем против кога је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног у поднетом захтеву за заштиту законитости наводи да је побијаном правноснажном одлуком суда повређен закон на штету окривљеног и то одредба члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП у вези члана 103. КЗ и 104. Кривичног законика (КЗ).

С тим у вези бранилац наводи да је оптужницом ОЈТ У Београду Кт 1455/2003 од 21.11.2003. године окривљеном АА стављено на терет извршење кривичног дела примање мита из члана 254. став 4. у вези члана 1. КЗ РС у вези члана 22. ОКЗ, у ком оптужном акту је наведено да је кривично дело извршено дана 05.10.2003. године. Након тога су пресудом Окружног суда у Београду К 1165/03 од 14.10.2004. године окривљени АА и ББ оглашени кривим због извршења кривичног дела примање мита из члана 254. став 4. у вези члана 1. КЗ РС у вези члана 22. ОКЗ и осуђени и то окр. АА на казну затвора у трајању од једне године, а окр. ББ на казну затвора у трајању од шест месеци, а која пресуда је укинута пресудом Врховног суда Србије Кж I 2976/04 од 08.06.2005. године и предмет враћен на поновно одлучивање. Како је окривљени АА био недоступан суду, то је према окривљеном наређено издавање потернице и решењем Окружног суда у Београду одређен притвор, за који је одређено да му се има рачунати од дана и часа лишења слободе. Након тога је кривични поступак прекинут дана 09.02.2010. године. Више јавно тужилаштво у Београду је дописом Ктр 3098/10 од 28.09.2010. године затражило списе на увид и исте вратило 26.10.2010. године, након чега је Виши суд у Београду упутио списе предмета ВЈТ у Београду уз допис дана 31.03.2011. године, ради преквалификације кривичног дела. Бранилац окривљеног је суду упутио предлог да се окривљеном суди у одсуству, али је наведени предлог одбијен као недозвољен решењем Вишег суда у Београду К 255/10 од 19.07.2011. године. Такође, решењем Вишег суда у Београду К 255/10 Кв 4369/23 од 19.10.2023. године одбијен је као неоснован захтев браниоца окр. АА за обуставу кривичног поступка услед наступања апсолутне застарелости. Бранилац окривљеног истиче да је Виши суд у Београду погрешно применио одредбе члана 103. и 104. КЗ, којима су регулисани ток и прекид застарелости кривичног гоњења, када је оценио као прекид тока застарелости кривичног гоњења – предлог браниоца да се окривљеном суди у одсуству, који је решењем одбијен, те у том смислу цитира законске одредбе и наводи које су то процесне радње које је тужилаштво или суд требало да предузима, као орган поступка, а да се свакако радње окривљеног и браниоца не могу узимати као радње којима би се прекидала застарелост. Имајући наведено у виду по оцени одбране вршење увида у списе предмета од стране тужилаштва, као и доношење решења од стране суда, којим се одбацује предлог браниоца окривљеног за настављање суђења у

одсуству, као недозвољен, не могу бити процесне радње предузете ради откривања кривичног дела или откривања и гоњења учиниоца. Пропуштање јавног тужиоца као органа поступка да поднесе предлог у смислу одредбе члана 381. ЗКП у периоду дужем од 15 година доводи до наступања релативне застарелости кривичног гоњења. Поред тога, бранилац окривљеног истиче да је тужилаштво погрешно правно квалификовало наведено кривично дело као примање мита, а да је требало квалификовати га као примање мита у просвети у смислу одредбе члана 255е КЗ, за које кривично дело је била предвиђена блажа казна и краћи рок застарелости кривичног гоњења, те да је и у том делу погрешно примењен закон у смислу одредбе члана 439. тачка 2. КЗ у вези члана 5. КЗ, што је за последицу имало погрешну примену одредбе члана 103. став 1. тачка 2. КЗ на рок застарелости кривичног гоњења, а не тачке 3. истог члана, да је правна квалификација била дата у складу са законом.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 254. став 1. КЗ РС („Сл. гласник РС“ 10/2002) прописано је да службено лице које захтева или прими поклон или какву другу корист, или које прими обећање поклона или какве користи, да у оквиру свог службеног овлашћења изврши службену радњу коју не би смело извршити или да не изврши службену радњу коју би моралао извршити, казниће се затвором најмање једне године. Ставом 4. истог члана је прописано да ће одговорно лице у предузећу, установи или другој организацији које учини дело из става 1. до 4. овог члана казнити казном прописаном за то дело.

Одредбом члана 38. став 1. ОКЗ („Сл. гласник РС“ 39/2003), прописано је да затвор не може бити краћи од тридесет дана ни дужи од 15 година.

Одредбом члана 95. став 1. тачка 2) ОКЗ („Сл. гласник РС“ 39/2003), прописано је да ако у овом закону није другачије одређено, кривично гоњење се не може предузети кад протекне петнаест година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи затвор преко десет година.

Одредбом члана 367. став 1. Кривичног законика („Сл. гласник РС“ 72/09, 121/12, 94/16) прописано је да ће се службено лице које непосредно или посредно захтева или прими поклон или какву другу корист или које прими обећање поклона или друге користи за себе или другог да у оквиру свог службеног овлашћења или у вези са својим службеним овлашћењем изврши службену радњу коју не би смело извршити или да не изврши службену радњу коју би моралао извршити, казнити затвором од две до дванаест година. Ставом 6. истог члана је прописано да ће се одговорно лице у установи или другом субјекту који не обавља привредну делатност, а које учини дело из става 1., 2. и 4. овог члана казнити казном прописаном за то дело.

Одредбом члана 5. став 1. Кривичног законика прописано је да се на учиниоца примењује закон који је важио у време извршења кривичног дела, док је ставом 2. истог члана прописано да ако је после извршења кривичног дела измењен закон, једном или више пута, примениће се закон који је најблажи за учиниоца.

Одредбом члана 103. став 1. тачка 2) Кривичног законика („Сл. гласник РС“ 35/19) је прописано да се кривично гоњење не може предузети када протекне петнаест година од извршења кривичног дела за које се по закону може изрећи казна затвора преко десет година.

Одредбом члана 104. Кривичног законика је прописано: ставом 1. да застарелост кривичног гоњења почиње од дана кад је кривично дело извршено; ставом 3. прописано је да се застарелост прекида сваком процесном радњом која се предузима ради откривања кривичног дела или ради откривања и гоњења учиниоца због учињеног кривичног дела; ставом 4. је прописано да се застарелост прекида и кад учинилац у време док тече рок застарелости учини исто тако тешко или теже кривично дело, док је ставом 5. прописано да сваким прекидом застарелост почиње поново да тече.

Из списка предмета произлази да је окривљеном АА оптужницом ОЈТ у Београду Кт 1455/03 од 21.11.2003. године стављено на терет да је кривично дело примање мита из члана 254. став 1. КЗ РС у вези члана 22. КЗ предузео дана 05.10.2003. године, да је према окривљеном АА наређено издавање потернице и решењем Окружног суда у Београду К 1480/05 – Кв 3384/07 одређен притвор дана 09.01.2008. године, да је поступак прекинут дана 09.02.2010. године до лишења слободе окр. АА. Дописом Окружног суда у Београду дана 12.09.2008. године упућеном МУП РС – Одељење за потраге, затражен је извештај о предузетим радњама по наредби за издавање потернице. Након тога је Више јавно тужилаштво у Београду дописом Ктр 3098/10 од 28.09.2010. године затражило ради увида списе предмета, који су враћени поступајућем судији дана 26.10.2010. године. Дана 31.03.2011. године, председник већа Вишег суда у Београду упутио је списе предмета Вишем јавном тужилаштву у Београду, уз допис да се списи предмета размотре, ради измене правне квалификације кривичног дела за окривљене, а имајући у виду примену блажег закона.

Полазећи од наведеног, по налажењу Врховног суда, ток застаревања кривичног гоњења у конкретном случају, последњи пут је прекинут процесном радњом која је предузета у циљу гоњења учиниоца – упућивањем списка предмета од стране поступајућег председника већа - судије Вишег суда у Београду, јавном тужиоцу – дана 31.03.2011. године.

Према томе, од момента извршења кривичног дела које је окривљеном стављено на терет (дана 05.10.2003. године), застарелост кривичног гоњења је последњи пут прекинута предузимањем процесне радње – упућивањем списка предмета од стране поступајућег судије Вишег суда у Београду, у циљу измене

правне кавлификације кривичног дела јавном тужиоцу – дана 31.03.2011. године, па до тада није протекао законом прописан рок из члана 103.став 1. тачка 2) Кривичног законика, а то је време од петнаест година, сходно цитираним одредбама члана 104. став 3. и 5. Кривичног законика. Имајући у виду да и позитивне и раније важеће кривичноправне одредбе прописују истоветне услове за наступање застарелости кривичног гоњења у конкретном случају, односно рок од 15 година, то у односу на предметно кривично дело, није наступила застарелост кривичног гоњења.

Истицање одредби које се односе на правну квалификацију кривичног дела у смислу одредбе члана 439. тачка 2. ЗКП у вези члана 5. КЗ, нису од утицаја на ток и прекид застарелости кривичног гоњења, имајући у виду да је у овој фази кривичног поступка јавни тужилац орган који је овлашћен да врши измену оптужног акта, чињеничног описа дела у оптужном акту, као и правне квалификације кривичног дела, сходно оцени изведених доказа.

У конкретном случају није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног, с обзиром да по оцени Врховног суда, ни у једној фази поступка није долазило до прекорачења рокова из члана 103. и члана 104. Кривичног законика.

Из изнетих разлога, Врховни суд је на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Мирољуб Томић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић